

Број на Службен весник: 196/2014
Датум на објавување: 26.12.2014

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 став 2 и 3 од Законот за здравствената заштита ("Службен весник на Република Македонија", бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14 и 188/14) и член 63 точка 7 од Законот за здравственото осигурување ("Службен весник на Република Македонија" бр. 25/00, 96/00, 50/01, 11/02, 31/03, 84/05, 37/06, 18/07, 36/07, 82/08, 98/08, 6/09, 67/09, 50/10, 156/10, 53/11, 26/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 112/14, 113/14 и 188/14), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 21.12.2014 година, донесе

ПРОГРАМА

ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЛИЦА СО ДУШЕВНИ РАСТРОЈСТВА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2015 ГОДИНА

ВОВЕД

Проблемите во менталното здравје стануваат се поочигледни во светот. Тие претставуваат сериозен и сложен социо-медицински, но и општествен проблем, со бројни здравствени, социјални и економски последици по поединецот, семејството и општеството во целост.

Овие заболувања имаат економско влијание на општеството и големо влијание на квалитетот на животот како на поединците, така и на нивните семејства, а стануваат се поочигледни како во светот така и кај нас.

Значаен момент е и трендот на сè поголем број случаи на суицид во Република Македонија.

МЕРКИ НА ПРОГРАМАТА

1) Згрижување и лекување на лицата кои се сместени во психијатриските установи со изречена мерка од надлежен суд "задолжително лекување и чување во психијатриска установа.

Во психијатриските болници се лекуваат 130 лица со изречена судска мерка. За овие пациенти болниците не се во можност да обезбедат средства и согласно Законот за извршување на санкции, трошоците за здравствената заштита на овие лица ги обезбедува Министерството за здравство преку соодветна програма.

2) Обезбедување на партиципација за дневно болничко лекување на пациенти во следните центри за ментално здравје:

- 3 (три) Центри за ментално здравје на територијата на Град Скопје во рамки на ЈЗУ Психијатриска болница "Скопје" – Скопје
- Центар за ментално здравје во рамки на ЈЗУ УК за психијатрија Скопје
- Центар за ментално здравје во рамки на ЈЗУ КБ Тетово
- Центар за ментално здравје во рамки на ЈЗУ ЗД Струмица

- Центар за ментално здравје во рамни на ЈЗУ ОБ Гевгелија
- Центар за ментално здравје Демир Хисар во рамки на ЈЗУ Психијатриска болница Демир Хисар
- Центар за ментално здравје Прилеп во рамки на ЈЗУ Психијатриска болница Демир Хисар

3) Развој на Центрите за ментално здравје како вонинституционална форма на лекување.

4) Мерки и активности за зголемување на подготвеноста на здравствените работници и соработници за навремено препознавање на депресивни состојби кај популацијата.

5) Обезбедување на средства за здравствените домови каде функционираат центри за депресија

6) Превземени обврски од Програмата за здравствена заштита на лица со душевни растројства за 2014 година

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Цели на оваа програма се:

- обезбедување на здравствена заштита и згрижување на пациентите кои се со од надлежен суд изречена мерка “задолжително лекување и чување“
- обезбедување на здравствена заштита на близу 700 пациенти кои се лекуваат во Центрите за ментално здравје низ републиката
- развивање на различни форми на вонинституционално и вонболничко лекување.
- подобрување на системот за брзо препознавање на депресијата кај младата и средовечна популација и превземање на мерки за намалување на стапката на самоубиства во Република Македонија во прв ред преку работење на центрите за депресија

АКТИВНОСТИ И ИЗВРШИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Активностите во оваа програма претставуваат:

- 1) Лекување и згрижување на пациентите кои се со изречена мерка од суд “задолжително лекување и чување“, вкупно 130 во ЈЗУ Психијатриска болница Демир Хисар, ЈЗУ Психијатриска болница “Скопје“ Скопје и ЈЗУ Психијатриска болница “Негорци“ Гевгелија).
- 2) Обезбедување на средства за партиципација при лекувањето на пациентите во центрите за ментално здравје,
- 3) Активности за навремено дијагностицирање на депресијата и намалување на стапката на самоубиства
  - Функционирање на регионалните центри за депресија во рамки на здравствените домови
  - едукација на сите училишни педагози и психолози за препознавање знаци на депресија и еднаш годишно проценка на менталниот статус кај учениците во основните и средни училишта од страна на училишниот психолог/педагог и идентификување на оние ученици кај кои постои одредена форма на депресија, односно тенденција за суицид;
  - проценка на менталниот статус и депресивните/суицидалните мисли кај студентите при систематскиот преглед во соодветните здравствени установи

- одбележување на 10-Септември - Светски ден за превенција на суицид
- едукација на сите вклучени субјекти кои се вклучени во процесите за помош на суицидалните лица - полиција, противпожарни единици, екипи на брза помош
4) Организациски активности за отворање на нови центри за ментално здравје низ Републиката (во Битола и во Кичево, во рамки на ЈЗУ Психијатриска болница Демир Хисар). Овие активности се во надлежност на Министерството за здравство и не побаруваат финансиски средства.

Со оглед на тоа дека здравствениот статус на населението не претставува константна категорија и истата подлежи на варијации во болестите и бројот на пациентите, не е можно да се предвиди апсолутно точен број на заболените, така да е можно трансфер на средствата од една во друга позиција.

Извршители на Програмата се: Универзитетската клиника за психијатрија, Психијатриските болници и останатите здравствени установи кои имаат психијатриски одделенија или Центар за ментално здравје во својот состав, како и Јавните здравствени установи каде функционираат центрите за депресија.

Министерството за здравство месечно ќе ги распределува средствата на здравствените установи извршители на активностите врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

Во прилог на фактурите здравствените установи имаат обврска да достават пресметка за секој пациент поединечно и листа на референтни цени на услуги на ФЗОМ согласно кои е извршено фактурирањето за оние услуги кои се предвидени со програмата.

Извршители на Програмата се:

- 1) Здравствените установи кои ги лекуваат лекуваат лицата со изречена мерка “задолжително лекување и чување“ (ЈЗУ Психијатриска болница “Скопје“ Скопје, ЈЗУ Психијатриска болница “Негорци“ Гевгелија и ЈЗУ Психијатриска болница Демир Хисар).
- 2) Јавните здравствени установи кои имаат центар за ментално здравје како организациона единица
- 3) Јавните здравствени установи каде функционираат центри за депресија
- 4) Универзитетската клиника за психијатрија, Здружение на психијатри на република Македонија и Здружение на психолози на Република Македонија
- 5) Комисија за ментално здравје

ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

- 1) Финансиските трошоци за обезбедување на болничка здравствена заштита на душевно болните лица кои се со изречена мерка од суд “задолжително лекување и чување“ опфаќаат:
  - болнички ден (сместување и исхрана во стандардни болнички услови) за стационарни пациенти.
  - лекување со спроведување на дијагностички процедури и рехабилитациони мерки.
  - лекови кои се наоѓаат на болничката листа,
  - потрошен материјал за ординирање на терапијата
  - психосоцијален третман на пациентите како и
  - помош и нега на пациентите

Министерството за здравство месечно ќе ги распределува средствата на здравствените установи извршители на активностите врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

Во прилог на фактурите здравствените установи имаат обврска да достават пресметка за секој пациент поединечно и листа на референтни цени на услуги на ФЗОМ согласно кои е извршено фактурирањето за оние услуги кои се предвидени со програмата.

Здравствените установи кои се извршители на овие активности од Програмата, најдоцна до 15.01.2016 година да достават до Министерството за здравство извештаи за реализираните мерки и активности во 2015 година.

2) Финансиските трошоци плаќање на партиципација за лекување на пациентите кои ги посетуваат центрите за ментално здравје.

3) Финансиски трошоци за активностите за навремено дијагностицирање на депресијата и намалување на стапката на самоубиства:

4) Финансиски трошоци за подмирување на заостанат долг односно превземени обврски од Програмата за здравствена заштита на лица со душевни растројства во Република Македонија за 2014 година

5) Финансиски трошоци за одржување на едукативни работилници

За реализација на мерките и активностите предвидени со Програмата за здравствена заштита на лица со душевни растројства во Република Македонија за 2015 година потребни се следните средства:

	Износ
1. Судски случаи (лица со пречени права законително чување и лекување)	28.900.000,00
2. Партиципација за пациентите кои се лекуваат во центри за ментално здравје	4.000.000,00
3. Одржување на едукативни работилници	100.000,00
4. Средства за ЗЗУ или функционирање центри за депресија	2.000.000,00
5. Превземени обврски од 2014 година	8.000.000,00
ВКУПНО:	43.000.000,00

Оваа програмата ќе се реализира во обем и содржина на средствата одобрени од Буџетот на Република Македонија за 2015 година во висина од 43.000.000,00 денари од кои 28.000.000,00 денари од основниот буџет и 15.000.000,00 денари од буџетот за самофинансирачки активности

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-10032/1
21 декември 2014 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.